

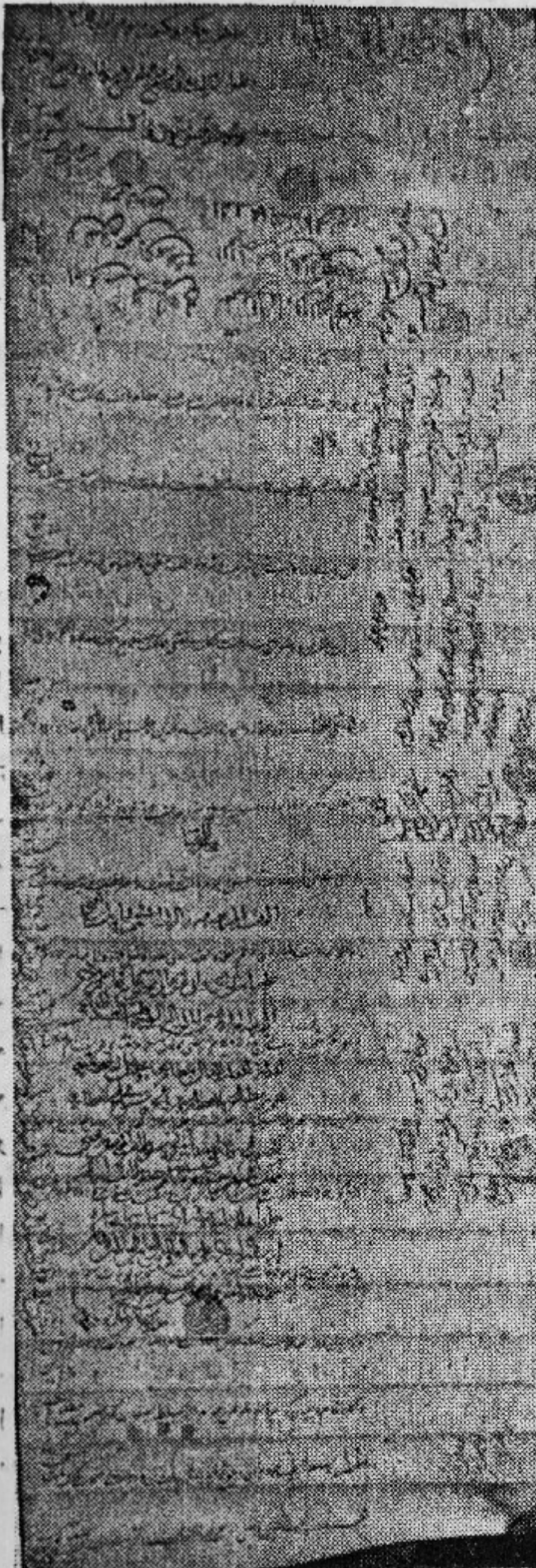
✓ بقعه شهشهان و اسناد آن

یکی از بقاع تاریخی اصفهان بقعه شهشهان است که در مجاورت مسجد جامع اصفهان واقع شده و کوی اطراف آنرا بهمین مناسبت محله شهشهان میگویند.

در قدیم بنام محله حسینییه مشهور بوده شاردن فرانسوی در سفرنامه خود پس از شرح مسجد قدیمی جامع که در محله حسینییه واقع است اشاره میکنند نام محله حسینییه که این مسجد در آن ساخته شده بمناسبت خانواده ایست که از ازمینه قدیم درین ناحیه سکونت داشته و خود را از نواده های حسین فرزند علی و نوه محمد (ص) میدانند.

مدفن سید شاه علاءالدین محمد فرزند شاه قطب الدین محمد که از اعاظم و اکابر علماء و نقیب النقباء بوده و بیست و دو پشت با حضرت علی بن الحسین علیه السلام فاصله دارد در این محل بوده بدین شرح در دوران سلطنت شاهرخ تیموری شاه علاءالدین محمد مورد تکریم و تعظیم امراء وقت بود و چون مورد توجه عامه مردم بوده خاصه مورد علاقه ابوالفتح سلطان محمد فرزند بایسنغر نواده شاهرخ - هنگامیکه سلطان محمد بر حکومت هرات و سلطنت جد خود شاهرخ قیام مینماید شاهرخ تیموری بعراق لشکر کشی نموده و پس از ورود باصفهان سلطان محمد از اصفهان منہزم میگردد بعد از ورود باصفهان جمعی از بزرگان و اکابر علماء با اتهام همدمستی با سلطان محمد توقیف و تبعید میشوند از جمله افضل الدین ترکه و سید شاه علاءالدین محمد و امیر احمد چوپان و مولانا امام الدین قاضی بساوه فرستاده میشوند و در روز سیزدهم رمضان المبارک ۸۵۰ این عده در ساوه مصلوب و مقتول میگرددند بعد از این واقعه شاهرخ بفاصله هشتاد و زدر فشافویه ری فوت مینماید ابوالفتح سلطان محمد فرزند بایسنغر باصفهان مراجعت و بیاس احترام سید شاه علاءالدین و علت اینکه سید جان خود را در راه او از دست داده بر حسب وصیت شاه علاءالدین جنازه او با احترام از ساوه باصفهان منتقل در حسینییه خود (شهشهان فعلی) بخاک میسپارند و دستور بناء بقعه را داده که آثار آن مخصوصاً کتیبه بقعه که تا کنون از حوادث ایام محفوظ مانده و دور تا دور گنبد را فرا گرفته و به بسم الله الرحمن الرحیم شروع و چهارده شهر عربی در باره واقعه کشتن شاه علاءالدین ذکر و باین جمله (کتبه سید محمود نقاش) تمام میشود - در ۸۵۲ بعد از اتمام بقعه سلطان محمد فرزند بایسنغر قراء اصفهانك و در زبان واقعه در بلوک

حفظها لله تعالى عن
ريب المنون بموجب
شرع شريف و شرط
واقف متعلق و مخصوص
بود بنواب عالی حضرت
سیادت منقبت نقابت
جزات غفران و رضوان
پناه جنت مکان مرتضی
ممالک اسلام مالک ازمه
المجد و الکریم ولی
الایادی و النعم شاه
تقی الملة و السیاده
و النقباه و النجابہ و
الدنیا و الدین محمد
الحسینی الہادی الماضی
و بعد از او با و لا د امجاد
ذکور او و بعد از ایشان
بذکور اولاد اولاد
اونسلا بعد نسل و عقباً
بعد عقب الاقرب فالاقرب
بشرط آنکه اعلم و اصلح
وارشد و اورع و ازهد
و اکفی باشد من غیر
تفاوت فی السن ،
و الیوم دات شریف و
عنصر لطیف نواب
مستطاب عالی حضرت
سلطان اعظم السادات
و النقباء برهان و افاخم
العلماء و الفقهاء عالی
اعاز - افاض ملاذ -
والی مهام الانام کافل
امصالح الخواص

والعوام مستخدم ارباب شرايع واحكام مرتضى ممالك اسلام مقتدى طوايف انام
صاين الاسلام والمسلمين ومعتضد الملة والدين ميرزا محمد امين حسيناها ديا
خلد الله تعالى ظلال جلاله العالى على رؤس العالمين ومفارق المؤمنين اذ ذكر
اولاد اولاد نواب عالي حضرت متولى مشار اليه است متصف است
بصفات مزبوره لا غير وبموجب شرط واقف وشرع شريف متولى موقوفات
بقعه رفيعه مزبوره است واز جمله موقوفات بقعه مزبوره موضع اصفهانك
ومزرعه درزيان ومزرعه ولاسان است هر كس از سادات عظام و نقبا كرام
وقضات اسلام ومشايخ وموالى انام واكابر فخام واعيان كرام و جمهور
خواص وعوام دار السلطنه اصفهان كه براين مضمون مطلع باشند ذيل اين
صحيفه را باسم شريف خود مزين و موشح فرمايند تا نزد ارباب دين
ودولت واصحاب ملك و ملت حجت گردد و الحمد لله رب العالمين و
صلى الله على خير خلقه محمد واله الطاهرين المعصومين.
سجل مولانا شيخ بهاء الدين عاملى بشرح ذيل است :

هو، ما حرر طى هذه الصحيفه من المطالع الى المقاطع محقق لى
حرره الفقير الى الله بهاء الدين محمد عاملى (سجع مهر شريف) العبد
بهاء الدين محمد - سجل شريف مولانا محمد تر كه: هو - مضمونه من المبدء
الى المنتهى من الوقفيه والتوليه ثابت لى وانا الفقير الى الله الداعى
لغلوذ دولته العليه محمد تر كه كان الله له (سجع مهر جلال الدين محمد
تر كه) سجل مولانا خليفه سلطان: هو الولى - عرض على مضمونه وقد
صح مكنونه كما يستفاد من هذه الصحيفه ويفهم من مفهوم الوقفيه الشرعيه
محل مهر - سجل مولانا محمد مؤمن الخنجى: هو، ثبت الوقفيه وانتهاء التوليه الى
عالي حضرت المقدسه المخدومه المطاعيه والمتبويه كما سفر ضمن النميقه المعتبره
الى الوجه المعتمد فى الشريعه المنوره لى حرره الفقير الى كرم الله تعالى
محمد مؤمن الخنجى (سجع مهر شريف) محمد مؤمن الخنجى - سجل مولانا
معز الدين محمد الشريف . هو المعز عز شأنه - الوقفيه المشروحه فيه
والتولية المسفوره فى فحاويه ثا بتتان لى محققتان بين يدى وانى غب
رعايه ما يجب رعايه شرعا وتبت عليه مقتضى الشريعه القراء ومرضى الملة
السهله السمحاء وكتب عبد الداعى لدوام الدوله والاقبال ونظام الجاه و
الجلال لعالي حضرت المقدسه عن هو مطاع فى الارباع ومساع فى الاقطار
والاصقاع مولانا ومقتدا ناومولى ومقتدى طوائف المؤمنين ومرضى ممالك
المسلمين مخدوم طبقات الانام مستخدم طوايف الايام اللهم خلدوا بظلال جلال
سيادته ونقايبته وهدايبته ونجابته وارشاده وارفاده على مفارق العالمين بل
العالمين العالمين وانا من جمله خلق الله واحقرهم ابن محمد بن يحيى معز الدين
محمد الشريف (سجع مهر) معز الدين بن محمد بن يحيى - سجلات ديكر هم داردا

کرارج اصفهان و قریه و لاسان واقعه در فریدن را وقف مینماید که عواید قراء مزبور را بعد از تعمیر رقبات موقوفه و عمارت بقعه و منضیات و ملحقات آن و آنچه رونق و آبادی آنجا راجع شود از وظیفه امام و موذن و خادم و حفاظ متردده و صلحا که متوطن آنجا باشند و مصالح فرش و روشنایی و صرف اطعام فقرا و مساکین و صادرین و واردین آنجا علی- اختلاف طبقاتهم و سفره ایام و لیالی عاشورا و مولود و برات و عیدین و تولیت موقوفات را با اعقاب شاه علاءالدین قرار داده نسلا بعد نسل و وقف نامه که فعلا نزد جناب آقای سید حسین شهبهانی موجود است بامضای ابوبکر طهرانی و مولانا جلال الدین دوانی و سایر بزرگان وقت رسیده و در دوره سلطنت صفویه مخصوصا در زمان شاه عباس کبیر طومار دیگری تدوین بسجل مولانا شیخ بهاءالدین العاملی و مولانا محمد ترکه و مولانا محمد مؤمن خنجی و حبیب الله صدر رسیده است که علاوه بر وقفیت قراء اصفهانک و درزیان و لاسان تولیت میرزا محمد امینا تصریح شده است که فعلا نزد جناب آقای سید حسین شهبهانی موجود است اکنون پس از سالیان دراز که موقوفات بقعه شهبهان حیف و میل میشد بازحمات زیاد و توجه مخصوص جناب آقای شهبهانی قریه اصفهانک چند سالی است بوقفیت تثبیت و صرف تعمیرات اساسی بقعه با نظر آقای مصطفوی مدیر کل باستان شناسی انجام میگردد و سایر مصارف مقرره نیز که در وقف نامه تصریح شده با نظر مدیر کل اوقاف آقای مشکوتی اقدام میگردد علاوه قریب پنج سال است در مانگاهی هم در مجاورت بقعه شهبهان طیر نظر آقای دکتر سید احمد بطحی تاسیس که در هر روز متجاوز از ۶۰ نفر از فقرا و مستمندان مراجعه و داروی رایگان دریافت میدارند امید است در آینده سایر رقبات موقوفه و بیوتات و منضیات بکمک مصادر امور بوقفیت تثبیت گردد که بتوان برای ضعفاء و فقرا استفاده نمود برای نمونه یکی از طومارهای مربوط باین بقعه که متضمن دستخط مولانا شیخ بهاءالدین عاملی است که نزد آقای سید حسین شهبهانی میباشد ذیلا درج میگردد .

طومار وقفنامه اصفهانک و درزیان واقعتین در کرارج

اصفهان و لاسان فریدن که در دوره سلاطین صفویه مولانا شیخ بهاءالدین عاملی و سایر علماء وقت تسجیل فرموده اند .

چون بموجب ثبوت نامچه موشحه بارقام عالیہ حضرات عالیات صدور عظام و قضات ممالک اسلام شیدالله قواعد الشرعیه لخلود شرایعهم الی قیام الساعه و ساعه القیام تولیت موقوفات بقعه رفیعہ عالیہ متبرکه حسینیه